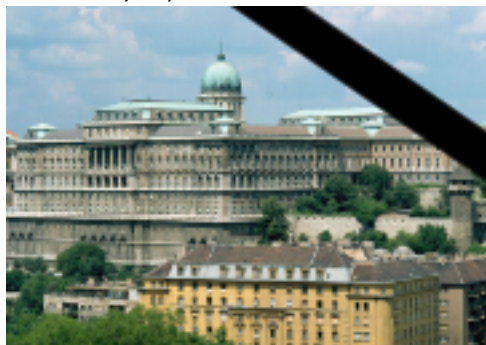

Elhunyt volt kolléganőnk, Varga Ildikó

2018/03/19

Életének 81. évében, súlyos betegségével folytatott küzdelem után, 2018. március 10-én elhunyt Varga Ildikó, a Könyvtári Intézet ny. főtanácsos tudományos kutatója.

Életének 81. évében, súlyos betegségével folytatott küzdelem után, 2018. március 10-én elhunyt Varga Ildikó, a Könyvtári Intézet ny. főtanácsos tudományos kutatója. Meghatározó egyénisége volt a feldolgozó könyvtárosok táborának. Munkásságának középpontjában a katalógizálással kapcsolatos módszertani és oktatási tevékenység állt. Méltán nevezhetjük a formai feltárás egyik „nagyasszonyának”.

Varga Ildikó 1937. július 16-án született a Sopron megyei (ma Vas megyéhez tartozó) Bük községben, MÁV-tisztviselői családban. Általános és középiskolai tanulmányait az Alföldön, Mezőtúron végezte. Az érettségi után, 1956-tól 1960-ig a mezőtúri városi könyvtárban dolgozott segédkönyvtárosként. 1959-ben kezdte meg tanulmányait az ELTE Bölcsészettudományi Karának magyar-könyvtár szakán, ahol 1965-ben szerzett magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanári és könyvtárosi oklevelet. 1970 májusában az MTA Izotóp Intézetének Tájékoztatási Csoportjában vállalt munkát: az Izotóptechnika c. folyóirat szerkesztése mellett a csoporthoz tartozó könyvtárban katalógusszerkesztői feladatokat is kapott. 1970. december 1-jén, az OSZK-ban térhetett vissza teljesen eredeti foglalkozásához: először helyettesként, majd kinevezett könyvtárosként alkalmazta őt a könyvtár a Könyvek Központi Katalógusánál, ahol nemcsak a gyakorlati munkában, de a katalógus házi szabályzatának kidolgozásában is részt vett. Az ott töltött hét esztendő után, 1977-ben kérte át őt a Könyvtártudományi és Módszertani Központ.

Az 1970-1980-as évek a könyvtári katalógizálás megújításával teltek: ekkor tértünk át az „ISBD”-nek nevezett, új nemzetközi katalógizálási szabályrendszer alkalmazására. Bevezetésének előkészítéséhez, a könyvtárak felkészítéséhez, a formai feltárás átalakításának módszertani irányításához, az új szabályok oktatásához rátermett, elméleti és gyakorlati ismeretekkel is

rendelkező munkatársra volt szükség, és a KMK Varga Ildikóban megtalálta a megfelelő embert. Ildikó a megelőlegezett bizalomnak az évek során maximálisan megfelelt.

1977. április 1-jével került át az OSZK-ból a KMK Könyvtártechnológiai Osztályára, rögtön a „mélyvízbe”: az év nyarán országos tanácskozásra került sor a könyvek bibliográfiai leírásának szabályzattervezetéről, amelynek szervezésében a KMK részéről ő vett részt. 1977 nyaratól kezdve 1983-ig tartott az a program, amelyben a KMK lefordította és közreadta az IFLA által kiadott katalogizálási útmutatókat, a kiadványsorozatot Ildikó gondozta. Ezzel párhuzamosan elkezdődött az ún. nem hagyományos dokumentumok ISBD-alapú leírását tárgyaló útmutatók kidolgozása. Ildikó nemcsak az irányítója volt a munkálatoknak, hanem az útmutatók kidolgozásából is kivette a részét: az ő munkájaként készült el a mozgóképek, a hangfelvételek és az állóképek bibliográfiai leírásának útmutatója. A hangfelvételek útmutatóját angolul is kiadta a KMK, és 1981-ben az AIBM budapesti konferenciája elé terjesztette, sőt: egy külföldi egyetem könyvtárosi fakultása kötelező tananyaggá tette hallgatói számára.

A formai feltárás és katalógusszerkesztés segítéséhez a Könyvtáros c. folyóiratban Ildikó négyrészes cikket írt „Mi legyen a katalógusokkal” címmel 1981-ben, „A leíró katalógusok továbbépítése” címmel útmutatója jelent meg 1982-ben, valamint több gyakorlati segédletet is összeállított (pl. a római katolikus egyház latin szertartású liturgikus műveinek egységesített címéről, a személynevek változatairól készítendő utalókról.). Ő szerkesztette-gondozta az IFLA által kiadott „Names of persons” magyar kiadását is.

Az új szabályoknak a könyvtárak katalógusépítési munkájára gyakorolt hatásáról az illetékesek (az OSZK, a KMK, az MKE) értekezleteket, tanácskozásokat is szerveztek. Ezek közül az elsősége miatt kiemelkedő szerepe volt az 1981 szeptemberében Kecskeméten tartott tanácskozásnak, amelyen Varga Ildikó „Az új bibliográfiai (katalogizálási) szabványokról és alkalmazásukról” címmel tartott előadást.

Az 1990-es évek második felében, a Magyar Szabványügyi Hivatal átalakulása következtében megváltozott a könyvtári szabványok készítésének rendje: a szakma által újonnan létrehozott szabványosítási bizottság támogatására, a szakmai szabályzatok készítésének koordinálására Könyvtári Szabványosítási Irodát létesített az OSZK, a KMK keretében, amelynek a vezetője Varga Ildikó lett.

Ezzel összefüggésben szervezte meg a KMK 1997-ben a „Feldolgozók fóruma” c. országos szakmai megbeszélést, ahol egyebek mellett a könyvtári szabványosítás időszerű kérdéseiről is szó esett.

A szabályzatok és útmutatók gondozása, valamint a szabványosításban való szakértői részvétel mellett kiemelkedően fontos feladat volt a hazai gyakorló és leendő könyvtárosok felkészítése a feldolgozó munka megváltozására. A KMK által szervezett továbbképző tanfolyamok központi szereplője lett Varga Ildikó, akinek a könyvtárosok megszámlálhatatlan sokasága vált a tanítványává e tanfolyamok, majd a középfokú könyvtárosképzés, valamint az Eötvös József Főiskola budapesti kihelyezett tagozatán folyó képzés keretében.

A tanfolyamok tankönyvet és segédanyagokat is igényeltek. Ildikó szerkesztésében, illetve összeállításában példatárak és feladatgyűjtemények jelentek meg a katalogizálás oktatásához, illetve „Az iskolarendszeren kívüli könyvtári szakképzés füzetei” c. sorozatban a Könyvtári Intézet 2001-ben közreadta „A formai feltárás alapjai” c. tankönyvét.

Varga Ildikó közben, az 1980-1990-es években az országot is járta: a szakfelügyeleti vizsgálatok, továbbképzések és konferenciák, valamint a vidéki kiszállások alkalmával folytatott konzultációk, tanácsadó és oktató tevékenység révén meghatározó alakjává vált a könyvtárak katalogizálási-katalógusszerkesztési munkájának.

Kiemelkedő szakmai tevékenységét 1990-ben Szabó Ervin-émlékéremmel ismerték el.

2002-ben vonult nyugdíjba, de oktató tevékenységét még több éven át folytatta.

Kedves egyéniségét, okos tanácsait már egy ideje nélkülözzük, és immár őt magát is elvesztettük.

Elhunyt volt kolléganőnk, Varga Ildikó

Emlékét megőrizzük.

Varga Ildikó hamvainak temetése csendben, szűk családi körben történik. Szentmisét 2018. április 4-én, szerdán 17 órakor mondanak Érte a Szent Gellért templomban. (Bp., XI., Bartók Béla út 149.) A misét követően Ildikóról való megemlékezésre vár a családja minden kedves ismerőst, kollégát a templom egyik közösségi termében (kb. 18 órától).

Rácz Ágnes
2018/03/19 - 15:48

Forrás webcím: <https://oszk.hu/hirek/elhunyt-volt-kolleganonk-varga-ildiko>

Hivatkozások:

[1] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>